

[Poul Dam.]

virkning, kunne man ønske, at den blev opposition igen for at blive endnu klogere, til næste gang — det ske sent — den blev regering på ny.

Jeg sagde, at der ikke var noget forkert i stigende finanslovstal, men at der også var nogle forudsætninger, der måtte opfyldes for, at der ikke var noget forkert i dem, og det er vel nok lidt af et spørgsmål, om disse forudsætninger virkelig kan siges at være opfyldt.

Den ene forudsætning er naturligvis, at pengene bruges rigtigt, det vil sige, at de formål, man anvender det offentliges midler til, er formål, alle vil anerkende. Der behøver jeg ikke fortælle, at der er et enkelt ministerium, som vi fra socialistisk folkepartis side meget gerne ville have nedskåret til fyr- og vagervæsenet og Christiansø.

Der er vel også nogle andre udgifter, som forekommer os temmelig urimelige, og som det forekommer os meget svært at forklare befolkningen er rimelige statsudgifter. Men disse detaljer skal jeg lade ligge. Nogle af dem er velkendte, nogle af dem kan vi beskæftige os med under den fortsatte behandling i finansudvalget.

Det andet med, at pengene bruges rigtigt, hænger naturligvis sammen med, om der er den fornødne rationalisering og effektivisering af statsadministrationen og af det offentliges virksomhed som helhed. Og dér er det jo sådan med rationalisering, at det er noget, man taler om ustandselig, og med mellemrum gør man jo også noget ved det, det vil sige, med mellemrum ansætter man nogle folk til at gøre noget ved det. Det synes at være en lille smule tungere at få det gjort, og det er meget forståeligt, for det er meget svært at bortrationalisere personer, det er meget svært at ændre indarbejdede vaner og uvaner.

Den anden forudsætning for, at det er godt med de stigende finanslovstal, er, at de penge, der skal ind, de indtægter, der er nødvendige for at dække udgifterne, er fordelt på en rimelig og retfærdig måde. Det er bestemt ikke ligegyldigt, hvem det er, der betaler, og hvordan betalingen sker. Det er noget, vi har lejlighed til at snakke om, hver gang der er en skattedebat; jeg skal blot understrege det i denne sammenhæng.

Lad mig så endelig i dette afsnit sige, at

der er jo heller ikke noget forkert i, at man fører det, der kaldes en stram finanspolitik; jeg kan meget vel se, at det under visse økonomiske omstændigheder er nødvendigt. Men her er der igen en forudsætning: det kræver, at befolkningen har tillid til, at det kan nytte, at de ofre, man anmoder den om at yde, også tjener det formål, der angiveligt er til stede. Jeg tror, man i almindelighed må sige, at det danske folk er ikke præget af nogen skattenægtermentalitet, man betaler gerne, hvis man har tillid til, at pengene kommer i de rigtige lommer, at pengene bliver anvendt godt og fornuftigt.

Om denne tillid er til stede, er jo straks noget ganske andet, og det skal jeg ikke gøre mig klog på. Tilliden er i hvert fald noget mindre, end den burde være. Og en af årsagerne til, at denne tillid mangler, er jo nok at finde i politikernes, regeringens og måske også folketingets holdning over for hele denne problemkreds. Der er ikke en tilstrækkelig oplysning af befolkningen om de økonomiske forhold, der er ikke en tilstrækkelig oplysning om sådan noget som finansloven, om budgetoverslagene. Hr. Jørgen Jensen nævnedet det beklagelige i, at den var blevet omtalt så lidt i pressen, og det kan man være ganske enig med ham i, men på den anden side: hvad har man fra regeringens side gjort for at fremlægge tingene på en måde, så det umiddelbart kan gå i pressen, på en sådan måde, at man direkte kan sige: dette er nu det, der ligger?

Man skal, ikke mindst når finansudvalgets formand er i nærheden, være meget forsigtig med at foreslå nye udgifter, men det kunne være, det var en meget sund investering, hvis man sagde: en husstandsudsendelse af en tryksag om, hvad det egentlig er, der sker i det offentliges økonomi, var vist en god idé. Det var en god idé at fortælle folk, hvad de betaler, og hvad det går til, vise noget om, hvad den store økonomi, som de alle bidrager til og de fleste efterhånden bidrager temmelig meget til, egentlig er. Enhver forening forelægger sit regnskab, de fleste større foreninger udsender regnskabet til medlemmerne. Hvad gør man i den store forening Danmark for at lade medlemmerne føle, at det er deres foretagende, at det er noget, som de virkelig har indflydelse på, og noget, som de virkelig har gavn af? Man kan klage over, at befolk-